

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Факультет соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

«соціологія» 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА ТА ЗАРУБІЖНА КУЛЬТУРА
для студентів**

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологічне забезпечення управлінських процесів»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: к.філос.н., доц. Олена ЗАРУЦЬКА

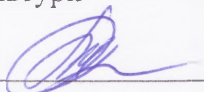
Пролонговано: на 20_/20_ н.р. ( ) “ ” 20_р.

Пролонговано: на 20_/20_ н.р. ( ) “ ” 20_р.

КИЇВ – 2023

Розробники: Олена ЗАРУЦЬКА, кандидат філософських наук, доцент кафедри української філософії та культури філософського факультету

Затверджено
Зав. кафедри української філософії та
культури

 Мирослав РУСИН

Протокол №1 від «30» серпня 2023 р.

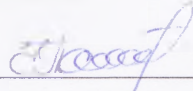
Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол від «30» серпня 2023 року № 2

Голова науково-методичної комісії Ірина МАСЛІКОВА

Погоджено з науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2023 року № 10

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни: Забезпечення філософсько-культурологічної складової підготовки висококваліфікованого, конкурентоздатного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця освітнього ступеня «Бакалавр», який здобув теоретичні та практичні знання, вміння та навички, що достатні для виконання професійних обов'язків за спеціальністю 054 Соціологія за програмою «Соціологічне забезпечення управлінських процесів». Формування наукового світогляду студентів, спрямованого на усвідомлення взаємозв'язку між зарубіжною та українською культурою, їх специфіки. Розвинути здатність виокремлювати конкретно взяті культурно-історичні події і явища, і в той же час вміти аналізувати культурні трансформації в цілому.

2. Попередні вимоги до опанування навчальною дисципліною:

1. Мати загальне уявлення про етапи розвитку світової та української культури (на основі шкільного курсу історії).
2. Вміти працювати з науковою літературою та першоджерелами

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Українська та зарубіжна культура» належить до переліку обов'язкових дисциплін для бакалаврів. Навчальна програма «Українська та зарубіжна культура» створена на базі наукової школи кафедри української філософії і культури філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка та виконана у межах Комплексної наукової програми Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Модернізація суспільного розвитку України в умовах світових процесів глобалізації», науково-дослідницької теми філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка ІІБФ041-01 «Філософсько-світоглядні та політологічні аспекти гуманітарного розвитку сучасного суспільства». Під час вивчення цього курсу студент отримає базові знання про організаційне та науково-методичне забезпечення викладання української та зарубіжної культури, базові знання про передумови формування, генезис, основні етапи розвитку та особливості зарубіжної та української культури; базові уявлення про основні етапи розвитку світового та українського мистецтва, сучасні наукові концепції, в межах яких здійснюється їх вивчення, основні мистецькі напрямки та постаті, які визначали їх розвиток; базові уявлення про історію розвитку та функціонування українського та зарубіжного культурного простору, його генезу та сучасний стан.

4. Завдання (навчальні цілі):

- Сформувати у здобувача вищої освіти першого рівня низку загальних компетентностей, які достатні для виконання професійних обов'язків за спеціальністю 054 Соціологія;
- самостійну роботу студентів в межах навчальної програми, забезпечити системний взаємозв'язок із навчальними заняттями та самостійною роботою;
- Забезпечити якісне структуроване керівництво самостійною роботою студентів;
- Забезпечити якісний проміжний та підсумковий контроль виконання студентами вимог навчальної програми;
- Забезпечити повне досягнення студентами, програмних компетентностей та очікуваних результатів навчання за дисципліною «Українська та зарубіжна культура».

Опанування знань спрямоване на формування інтегральної, загальних та фахових компетенцій та зазначених програмних результатів за освітньо-професійною програмою «Соціологічне забезпечення управлінських процесів» (редакція 2023р.), дисципліна забезпечує набуття студентами таких компетентностей:

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Поняття культури та його багатозначність. Основні функції культури. Морфологію культури. Основи періодизації культури. Предметне поле та завдання культурологічних досліджень. Основні етапи антропосоціогенезу. Поняття неолітичної революції. Міфологія як історично перша форма світогляду. Проблема виникнення мови. Генезис моральної свідомості та мистецтва.	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
1.2	Періодизацію культури Античності. Загальну характеристику міфології Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Мистецтво Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Філософія як особлива форма культури Античності. Структура міфологічного простору давніх слов'ян. Специфічні риси слов'янської міфології. Поняття фольклору та народної культури.	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
1.3	Періодизація Середньовічної культури. Роль християнства у розвитку Середньовічної культури. Європейське середньовічне мистецтво: основні напрями. Становлення університетської освіти і науки в епоху Середньовіччя. Київська Русь як соціокультурна система. Значення християнства для культури Київської Русі. Феномен двовір'я. Мистецтво Київської Русі: загальна характеристика. Філософська та соціально-політична думка Київської Русі: загальна характеристика	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
1.4	Періодизація та загальна характеристика епохи Відродження. Мистецтво Відродження: основні напрями та представники. Соціально-політична думка епохи Відродження: загальна характеристика	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5

1.5	Тенденції та явища українського передвідродження. Реформаційно-гуманістичний напрям в українській культурі. Братський рух та полемічна література в Україні. Світоглядні засади культури Просвітництва. Мистецтво епохи Просвітництва: основні напрями. Наука як сутнісне явище доби Просвітництва. Поняття бароко та його специфічні риси в українській культурі. Архітектура українського бароко. Українська барокова література. Образотворче мистецтво та музична культура України періоду бароко	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
1.6	Феномен європоцентризму. Західно-європейське мистецтво XIX століття: основні напрями та представники. Науково-технічна революція та криза європейських наук. Періодизація української культури XIX століття. Дворянський період. Народницький період. Модерний період	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
1.7	Поняття модерну. Модерн та модернізм. Період постмодерну. Основні напрями розвитку європейського мистецтва XX століття. Проблема глобалізації. Проблема мультикультуралізму. Проблема культурної універсалізації. Модерн як проект національного культуротворення. Українське мистецтво XX століття як частина світової художньої культури. Сучасні культурологічні проблеми європейської інтеграції України	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури із культурологічних досліджень	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
2.2	проводити міжкультурні дослідження, використовуючи понятійно-категоріальний апарат культурології та новітні методи та підходи для характеристики соціокультурних процесів, що відбуваються в культурних регіонах світ	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	10
2.3	виявляти досвід поколінь та історичні уроки розвитку етності, української природи, мови, держави, культури, людини	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5

2.4	визначати шляхи збереження та відтворення культурних традицій різних культурних регіонів світу та української культури	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
2.5	сприяти аналізу тенденцій, закономірностей, причин та наслідків розвитку й проблем сучасності	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
2.6	здатність визначати самобутні риси української культури в інтелектуальній та художній сферах, темах українського фольклору та ціннісно-смыслових і знаково-комунікативних механізмах на шляхах культурної самоідентифікації	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
	комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої культурологічної літератури в підготовці до семінарських занять та написання самостійних робіт;	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
3.2	презентувати результати проведених культурологічних досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів;	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
3.3	вести полеміку стосовно питань ділової культури в умовах глобалізації та міжкультурного діалогу на основі володіння категоріально-поняттєвим апаратом культурології.	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із культурологічних досліджень, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5

4.2	вирішувати комплексні завдання, пов'язанні із верифікацією результатів існуючих оприлюднених культурологічних досліджень.	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5
4.3	брати участь у роботі фахових аналітичних груп, вирішувати в межах свого фаху задачі різного рівня складності..	Лекція, семінар, самостійна робота	Робота на семінарських заняттях, тест	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
ПРН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Тестові завдання з тем 1–3, РН 1.1-1.3 – 20 балів/10 балів
2. Тестові завдання з тем 4–7, РН 1.4-1.7 – 20 балів/10 балів
3. Індивідуальна та групова робота на семінарських заняттях з тем 1-7, РН 2.1-2.3, РН3.1-РН3.3., РН4.1-4.3. – 60 балів/40 балів

- підсумкове оцінювання: залік

7.2 Організація оцінювання:

1. Тестові завдання з тем 1–3, РН 1.1-1.3 – після теми 3.
2. Тестові завдання з тем 4–7– після теми 7.
4. Індивідуальна та групова робота на семінарських заняттях з тем 1–7 - протягом семестру

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	Вступ до курсу. Культура як об'єкт міждисциплінарного дослідження. Ранні форми культури. Джерела формування української культури	2	2	7
2	Античність як тип культури. Міфологічний простір давніх слов'ян	2	2	7
3	Культура європейського Середньовіччя. Культура Київської Русі	2	2	8
4	Культура європейського Відродження. Українська культура ранньомодерної доби	2	2	8
5	Культура європейського Просвітництва. Феномен бароко в українській культурі	2	2	8
6	Західноєвропейська культура XIX століття Українська культура XIX століття	2	2	10
7	Основні напрями розвитку української культури XX – початку XXI століть. Глобальні проблеми сучасної світової культури	2	2	10
	ВСЬОГО	14	14	58

Загальний обсяг **90** год.,

Лекції – **14** год.

Семінари – **14** год.

Консультації – **4** год.

Самостійна робота – **58** год.

9. Рекомендовані джерела.

Основна література:

1. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А.Є.Конверського. Харків: Фоліо, 2013. – 863 с.
2. Попович М.В. Нарис з історії культури України. – К.: «АртЕк», 1998. – 728 с. <http://litopys.org.ua/popovych/narys09.htm>
3. Культурологія: українська та зарубіжна культура Навч. посіб. / М.М.Закович, І.А.Зязюн, О.М.Семашко та ін. За ред. М.М.Заковича – К., 2004. – 567 с.
4. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л.Т.Левчук. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 400 с.

Додаткова література:

1. Антична література: навчальний посібник / Ковбасенко Ю. І. – 2-ге К56 вид., розшир. та доповн. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012. – 248 с.

2. Асеев Ю. С. Архітектура Київської Русі. — К.: Будівельник, 1969. — 191 с.
3. Баран В. Україна у 1950-1960-х рр. — Львів, 1996. — 448 с.
4. Бовсунівська Т. Феномен українського романтизму. Етногенез і теогенез. — Ч. 1. — К., 1997. — 155 с.
5. Бурдо Н. Б., Вщейко М. Ю. Трипільська культура. Спогади про золотий вік / Худож.- оформлювач І. В. Осипов, — Харків; Фоліо, 2007. — 415 с.
6. Вирський Д. Станіслав Оріховський-Роксолан як історик та політичний мислитель. — К. — Кременчук: Вид-во КДПУ, 2001. — 217 с.
7. Войтович В. М. // «Українська міфологія». — м. Київ: вид. «Либідь». 2002 р. - 664 с.
8. Воропай О. Звичаї українського народу. — К.:Оберіг, 1993. — 59 с.
9. Г. Н. Підлісна «Антична література». — Київ «Вища школа», 1992. - 255 с.
10. Г. Н. Підлісна «Світ античної літератури». — Київ «Наукова думка», 1981. — 199 с.
11. Габермас Ю. Філософський дискурс модерну. — К. Четверта хвиля, 2001. — 424 с.
12. Голубенко М. Від романтизму до реалізму // Петров В., Чижевський Д., Голубенко М. Українська література, Мюнхен-Львів, 1994. — с 159-191.
13. Горбачов Дмитро. Український авангард 1910 – 1930 років. — К. Мистецтво, 1996, - 400 с.
14. Грабович Г. Шевченко як міфотворець: семантика символів у творчості поета. — К., 1991. — 212 с.
15. Грабович Григорій. До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка. — К.: Основи, 1997. — С. 260-277.
16. Грушевський М. С. Нарис історії українського народу. — К.:Либідь, 1991. — С. 4-199.
17. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. — К.: Видавництво «Часопис “Критика”», 2005. — 264 с.
18. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискусія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. — Львів, 1997. — 296 с.
19. Дзюба І. Деякі проблеми і перспективи української культури // Науковий світ - 2002. - № 11. - С. 4-5.
20. Дроздовський Д. І. Код майбутнього. Філософія українського шістдесятництва: монографія. — К.: Видавничий дім «Всесвіт», 2006. - 192 с.
21. З. І. Хижняк, В. К. Маньківський. Історія Києво-Могилянської академії — К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2003. — 181 с.
22. Ідея університету : антологія / [упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська]. — Львів : Літопис, 2002. — С. 185-210.
23. Ілленко Ю. Парадигма кіно. — К.: Абрис, 1999. - 412 с.
24. Історія української архітектури / Ю.С.Асеев, В.В.Вечерський, О.М.Годованюк та ін.: За ред. В.І.Тимофієнка. — К.: Техніка, 2003. — 472 с.
25. Історія української культури / За загал. ред. І. Крип'якевича. — К.:Либідь, 1994. — С.: 3-167.
26. Касянов Г. Незгодні: українська інтелігенція у русі опору 1960-80-х років.- К., 1995. - 224 с.
27. Києво-Могилянська академія в іменах. XVII–XVIII ст. (1500 імен), К.: Вид. дім «КМ Академія», 2001. - 736 с.
28. Київський університет ім. Т. Г. Шевченка : довідник / [ред. Кресіна І. О., Іваненко М. Е.]. — К., 1994. — С. 20.
29. Класичні університети – центри освіти, науки, культури регіонів: традиції та сучасність. — Дніпропетровськ : Арт-пресс, 2003. — 236 с.

30. Ковальчук О. В. Українське народознавство. — К.: Освіта, 1992. — 176 с.
31. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук. - К.: Факт, 2000. - 160 с.
32. Корогодський Р. Брама світла. Шістдесятники / Упоряд. М. Коцюбинська, Н. Кучер, О. Сінченко. - К.: Вид-во Українського католицького університету, 2009. - 655 с
33. Кошелівець І. Шестидесятники // Енциклопедія українознавства : Словникова частина : в 11 т. / Наукове Товариство ім. Шевченка ; гол. ред. проф., д-р Володимир Кубійович. — Париж ; Нью-Йорк ; Львів : Молоде життя, 1954–2003. — С. 506.
34. Краснодембський Здіслав. На постмодерністських роздоріжжях культури. — К.: Основи, 2000. - 196с.
35. Крижанівський О. Історія Стародавнього Сходу: Курс лекцій для студ. істор. фак. вузів/ Олег Крижанівський,; Гол. ред. С. В. Головка. -К.: Либідь, 1996. -479 с
36. Кун М. А. Легенди і міфи Стародавньої Греції. — Тернопіль: АТ «Тарнекс», 1993. — С. 416.
37. Лавріненко Юрій. Розстріляне відродження: Антологія 1917—1933. Поезія — проза — драма — есей. Paris, Instytut Literacki, 1959. // Київ, «Просвіта», 2001.- 794 с.// К.: «Смолоскип», 2007. - 976 с
38. Литвинов В. Станіслав Оріховський. Історико-філософський портрет. — К.: Академперіодика, 2014. — 352с.
39. Литвинов В. Україна в пошуках своєї ідентичності. XVI - початок XVII. — К.: Наукова думка, 2008. — 525 с.
40. Лісовий В. С. Культура – ідеологія – політика. — К.: Видавництво ім. О. Теліги, 1997. - 352 с.
41. Література західноєвропейського Середньовіччя / За редакцією Н. О. Висоцької. — Вінниця: Нова книга, 2003. — 464 с. — С.: 6-20.
42. Літературознавчий словник-довідник. Друге видання виправлене, доповнене, Київ 2006, с. 344–345.
43. Лобановський Б., Говдя П. Українське мистецтво другої половини XIX-початку XX ст. — К., 1980. — 206 с.
44. Макгрегор Ніл Історія світу в 100 предметах. — Наш формат. К., 2021
45. Мала українська енциклопедія актуальної літератури / Ю. Андрухович, О. Гуцуляк, В. Єшкілев, Ю. Іздрик. — Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. - 285 с.
46. Мистецтво Київської Русі: Альбом / Авт.-упоряд. Ю. С. Асєєв. — К.: Мистецтво, 1989. — 250 с.
47. Мицько І. З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія. — Київ, 1990.
48. Міфи стародавніх українців, греків, римлян. — Одеса «Маяк», Редакція «Ріно», 1995. - 46 с.
49. Національна культура в сучасній Україні. — К.: Асоціація "Україна", 1995. - 336 с.
50. Нічик В. М. , Хижняк З. І. . Києво-Могилянська академія та українсько-німецькі культурні зв'язки, К.: Вид. дім «КМ Академія», 2000. — с.252.
51. Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах. — К., 1997. — 328 с.
52. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. — К., 1997. — 360 с.
53. Павлюк Л. С. Знак, символ, міф у масовій комунікації. — Львів: ПАІС, 2006. - 120 с.
54. Пахльовська О. Український постмодернізм як клонування без правил // Ситуація постмодернізму в Україні // КіноТеатр. — 2001. — № 6 (38) С. 2-6.
55. Перше Відродження (1580–1610) // Грушевський, М. Історія української літератури: у 6 т. — Київ: Либідь, 1995. — Т. 5. — С.91-163, 234–266.

56. Петров В. Естетична доктрина Шевченка // Україна: філософський спадок століть/ Хроніка-2000. – 2000. - №39-40. – с. 85-91.
57. Полікарпов В. С. Лекції з історії світової культури. К.: Знання, 2000. — 359 с.
58. Полікарпов В. С. Лекції з історії світової культури. К.: Знання, 2000. — 359 с.
59. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури, навчальний посібник, 4-те вид., випр. і доп. К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000. — 359 с.
60. Попович М. Червоне століття. К.: АртЕк, 2007. – 5-175с.
61. Русин Руслан. Художній образ: від класики до постмодерну. Монографія. - ВПЦ «Київський університет». – К., 2015. – 208 с.
62. Сірополко С. Історія освіти в Україні / С. Сірополко. – К.: Наук. думка, 2001. – С. 477.
63. Словник античної міфології — К.: Наукова думка, 1985. — 236 сторінок.
64. Стівен Фартінг Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Vivat
65. Стратій Я. Вишенський, Іван // Філософська думка в Україні: Біобібліографічний словник. — Київ: Пульсари, 2002. – 224 с.
66. Тимофієнко В. «Зодчі України кінця XVIII — початку XX століть. Біографічний довідник», К., 1999, - 477 с.
67. Толочко П.П. Київська Русь. – К.: 1996. – 359 с.
68. Українська і зарубіжна культура. Навчальний посібник /Під заг. ред. Заболоцької К. В. Донецьк: «Східний видавничий дім», 2001.
69. Українське літературне бароко. – К., 1987. — 66 с.
70. Чижевський Д. І. Філософія Г. С. Сковороди / Підготовка тексту й переднє слово проф. Леоніда Ушкалова. — Харків: Прапор, 2004. — 272 с.
71. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX століття. — К.: Академія, 2004. — 360с. — С.: 120–149.
72. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження. — Л., 1982. – С.: 7-103
73. Шевченківські студії: Київська старовина. №2, 1999. – 121 с.
74. Шубарт П. Бароко та його розвиток в архітектурі міст Східної Галичини. - Одеса, 2012. – 329 с.
75. Шульга В. П. Києво-Могилянська академія: матеріали до бібліографічного покажчика літератури з фондів Наукової бібліотеки НаУКМА / Вип. 1. — К.: Видавничий дім «КМ Академія» 2002. – 99 с.